

Către,

MINISTERUL EDUCAȚIEI

În atenția,

Doamnei Ministru Ligia DECA,

**Domnului Secretar de Stat Gigel PARASCHIV - Direcția Generală Învățământ
Universitar**

Stimată Doamnă Ministru,

Stimate Domnule Secretar de Stat,

Avansăm din partea Facultății de Chimie a Universității din București câteva note critice privind unele nereguli flagrante existente în noua propunere de Standarde minimale naționale necesare și obligatorii elaborată de CNATDCU, Comisia de specialitate nr. 4 – Chimie (CS4) din iunie 2024, propunere elaborată după dezbaterea publică desfășurată în data de 01.04.2024. Situația impune atenția dumneavoastră explicită, pe lângă observațiile pe care le depunem, concomitent, în cadrul formal al perioadei de consultări publice încă în derulare.

Subliniem că, în consonanță cu analiza argumentată detaliată a primului set de propuneri venite de la Comisie, analiză constituită într-un document scris întocmit și trimis de Facultatea de Chimie din Universitatea din București Ministerului Educației în format fizic (document nr. 26772/22.03.2024) și prin e-mail (la adresa dgis@edu.gov.ro), dezbaterea publică desfășurată în data de 01.04.2024 a fost marcată, în cvasitotalitate, de critica fermă a multiplelor neajunsuri, calitative și cantitative, existente în propunerea menționată.

Varianța nouă de propuneri de standarde minimale și obligatorii elaborate de CS4 (a cărei activitate este pe cale să se încheie) nu a ținut seama de numărul mare de probleme de fond ridicate în cadrul dezbaterii din 01.04.2024 și nu reprezintă decât o modificare superficială, nesemnificativă a formei inițiale, conservând deliberat componente arbitrare și abuzive subliniate clar în cursul dezbaterii publice, dar și în luările de poziție publice ulterioare.

Pe baza considerentelor ilustrate mai sus, dar prezentate desfășurat în cele ce urmează, Facultatea de Chimie a Universității din București solicită Ministerului Educației de a respinge

în bloc noile propuneri de standarde minimale necesare și obligatorii așa cum au fost elaborate de Comisia de Chimie a CNATDCU.

**1. Omisiunea componentei didactice, discriminare prin limitarea
evaluării activității la 10 ani și neconcordanța standardelor impuse
de CS4 cu cele propuse de Comisii ale domeniilor comparabile**

Subliniem faptul că una dintre cele mai evidente expresii ale derapajului este diferența enormă dintre criteriile formulate de CS4 și propunerile emise de alte Comisii din domenii comparabile, precum Fizica, Biologia, Ingineria Chimică și Știința Materialelor. Acest aspect, coroborat cu detaliile concrete privind criteriile arbitrare și abuzive, laolaltă cu procedurile greoaie, a fost cvasi-unanim criticat și ferm combătut în dezbaterile publice din 01.04.2024.

Deși, în timpul dezbaterii, reprezentanții Ministerului Educației au recomandat Comisiei ca analiza activității candidatului să fie considerată pe durata întregii sale cariere și obligatoriu să cuprindă cele două componente, didactică și de cercetare, care definesc funcțiile didactice (asistent, lector, conferențiar și profesor) din sistemul național educațional (precizate în Legea Învățământului Superior 199/2023, art. 200), în continuare, în forma ultimă din luna iunie, Comisia păstrează ca validă analiza doar a activității de cercetare pe ultimii 10 ani. Înlăturarea recunoașterii de la evaluare a contribuției mai vechi de 10 ani a candidaților a fost un subiect contestat pe larg în cadrul documentului 26772/22.03.2024 depus de către Facultatea de Chimie a Universității din București (**punctele 1-5**).

În ciuda faptului că nicio altă Comisie nu anulează realizările unui candidat pe criterii de vechime, CS4 a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare menține ferm și în forma revizuită această prevedere discriminatorie, în discordanță cu textul legii 199/2023 care interzice explicit, în sens general, discriminările în învățământul superior (art. 129, alin. (9)), iar, mai exact, discriminarea în cadrul evaluărilor (art. 167, alin. (1), lit. f). În înțelesul legii, discriminarea constă, (cf. OG 137/2000, art. 2 alin (1) la care trimit cele două referințe anterioare) în “...*orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării...*”.

Prin limitarea doar la analiza activității de cercetare pe ultimii 10 ani și eliminarea totală a contribuției activității didactice, avem de a face cu cele mai anti-universitare criterii, urmărind-se distrugerea modelului de Carieră Universitară (cu parcursul lector-conferențiar-abilitare-profesor) și eliminarea principiului long-life-learning. Această situație defavorabilă va descuraja o carieră universitară în domeniul Chimie și va determina migrarea personalului,

prin afilierea la alte ramuri (cum ar fi Știința Materialelor). Reducerea activității candidatului (conferențiar, abilitant sau profesor) la ultimii 10 ani, o regulă inexistentă la celelalte domenii, este o limitare care induce un handicap arbitrar, atât potențialilor docenți, cât și studenților lor, întrucât experiența și valoarea profesională sunt cuprinse în întreaga activitate.

În dezbateră publică din 01.04.2024, s-a învederat faptul că limitarea la 10 ani aduce un prejudiciu părinților care utilizează concediile de îngrijire a copiilor, sau a celor care au concedii medicale extinse. În noile standarde propuse, Comisia decide de o manieră arbitrară extinderea perioadei de 10 ani *doar* în cazul în care aceste concedii au fost de minimum 1 an. Considerând că aceste standarde sunt documente legale recunoscute și aprobate de Ministerul Educației, ele ar trebui să reflecte adevărul juridic și prevederile legilor care guvernează aceste situații, și nu înșiruite într-un mod colocvial. De exemplu, legea care permite un concediu pe o perioadă extinsă de îngrijire a copiilor (OUG 124/2011, Art. IV cu modificările aferente) nu prevede definiția unui concediu „de paternitate”. Trebuie subliniat și faptul că o persoană care beneficiază de un concediu medical pe o perioadă extinsă este prejudiciată de noua impunere a CS4 în cazul în care concediul este de *sub 1 an*. Altfel spus, unei persoane beneficiind de un concediu medical de 8 luni, o perioadă care ar permite o activitate didactică și de cercetare de amploare, îi este refuzat automat dreptul de extindere a perioadei de evaluare de 10 ani din cauza impunerii CS4, aducând implicit o notă de discriminare pe baza condiției medicale.

Contribuția didactică este în continuare total neglijată, deși CS4 pretinde că a inclus-o sub forma unor *recomandări* suplimentare care nu sunt defel cuantificate sau considerate ca standarde minimale și care nu pot fi avute în vedere, deoarece o recomandare nu poate fi echivalentă unui standard impus.

Carența privind neinclusiunea explicită a contribuției didactice în conținutul standardelor minimale necesare și obligatorii a fost semnalată Comisiei de specialitate atât în cadrul documentului de observații anterior menționat, cât mai ales în cadrul ședinței de dezbateră prin videoconferință din data 01.04.2024 de către reprezentantul Ministerului Educației, care, în calitate de moderator, a înștiințat membrii Comisiei 4 Chimie asupra obligativității includerii componentei didactice, conform textului legii 199/2023. Această omisiune, prezumtiv neintenționată în forma inițială a standardelor minimale necesare și obligatorii, este însă menținută ferm în forma revizuită numai de către CS4 ca ultim dispreț față de activitatea fundamentală a unui cadru didactic universitar și în totală neconcordanță cu prima misiune a Învățământului Superior (cf. legii 199/2023, art. 3 alin. (1) lit. a)) privind “*formarea inițială și continuă de tip universitar și postuniversitar, în scopul dezvoltării profesionale și personale a studenților, studenților-doctoranzi și cursanților...*”.

Considerăm imperios necesar ca textul standardelor pentru domeniul Chimie, re-elaborate de CNATDCU în forma *legitimă* definită de legea 199/2023, să țină cont de sesizările descrise la punctul **23** al documentului de observații depus anterior de Facultatea de Chimie a Universității din București (document nr. 26772/22.03.2024).

Un exemplu al recomandărilor CS4 despre activitatea didactică este ca o carte sau un capitol de carte cu prezență în mai mult de 150 de biblioteci să poată fi considerată echivalentul unui articol publicat într-un jurnal Q2. Maximum două astfel de echivalări sunt acceptate. Considerând efortul și timpul necesar redactării unei cărți, această echivalare este injust nefavorabilă. De asemenea, un capitol de carte poate fi considerat echivalent al unui articol de tip „review” și, ca atare, limitarea la echivalarea capitolului doar cu un articol publicat într-o revistă Q2 este denigrantă în raport cu munca depusă în acest scop de candidat. Trebuie menționat faptul că aceste recomandări, deci implicit *non-standard*, sunt o metodă aparentă de a eluda necesitatea legală de a lua în considerare activitatea didactică. În aceeași măsură, activitatea didactică, așa cum este definită în lege, nu se rezumă, și chiar nu este bazată doar pe scrierea de cărți sau capitole de cărți.

Care este justificarea existenței cărților în minim 150 de biblioteci? Demonstrația acestui număr ca fiind arbitrar și aberant de mare și, din nou, folosit în estomparea activităților didactice în standardele minimale poate fi exemplificat din căutarea în WorldCat.org (așa cum presupune recomandarea din standardul propus de CS4) a câtorva cărți importante în Chimie, care, destul de probabil, au fost utilizate de multe cadre didactice universitare în domeniu atunci când erau de partea cealaltă a catedrei:

- Chimie Generală, Costin Nenițescu – prezentă în 11 biblioteci
- Chimie Organică, Edith Beral și Mihai Zapan – prezentă în 2 biblioteci
- Chimie Organică, Hendrickson, Cram, Hammond, Stoicescu – prezentă în 5 biblioteci (variante în engleză prezentă în 7 biblioteci)
- Analiza calitativă, Longinescu – prezentă în o bibliotecă

La noile propuneri din iunie 2024 ale Comisiilor de Fizică, Biologie, Inginerie Chimică și Știința Materialelor, se ia în considerare întreaga activitate și toate componentele ei, inclusiv didactică, iar toate pragurile sunt justificate. În fața multelor defecte ale schemei de la Chimie, solicităm rescrierea completă, luând-se în considerare întreaga activitate profesională, de cercetare (în care se regăsesc articole, proiecte și brevete) și recunoașterea impactului activității prin toate citările și prin indicele Hirsch, la care să se adauge activitatea didactică (cărți, capitole, manuale, cursuri, laboratoare sau coordonări de lucrări de licență și/sau dizertație).

Nu există nicio justificare deontologică pentru diferențele majore între scale și nici o fundamentare logică pentru un barem mult mai ridicat la Chimie.

2. Bareme arbitrare

Forțarea unor bareme arbitrare sub pretextul de a încuraja valoarea este o strategie cel puțin imatură, întrucât societatea, mai ales cea academică, nu funcționează mecanic. Spre exemplu, se pretinde ca standard minim un număr de 13 lucrări de tip Q1, Q2 (minim 5 de tip Q1) realizate în ultimii 10 ani pentru un Profesor de Chimie, fără nicio justificare a pragului. Sunt concepute scheme greu de aplicat în practică, atât din partea candidatului, cât și din partea Comisiei. De pildă, în locul criteriului simplu al numărului de citări, se cere filtrarea și numărarea doar a celor din jurnalele Q1, Q2 (după AIS), o sarcină mult mai complicată de realizat în contextul în care unele lucrări publicate pot avea sute de citări, mai ales dacă se consideră că universitarii și cercetătorii nu au apetență și timp pentru încălceli birocratice, comisia de evaluare a candidatului/candidaților este pusă în aceeași postură, și de asemenea că niciun candidat nu are vreun control (și implicit nicio vină) asupra celor care le citează lucrările publicate.

De asemenea, limitarea numerică nejustificată a articolelor de tip APC este în continuare prezentă în standardele minimale propuse de CS4. Dat fiind faptul că, la nivelul Uniunii Europene, publicațiile de tip Open Access sunt din ce în ce mai promovate în scopul Open Science, dar și că instituțiile, la nivel de stat, folosesc numărul de publicații Open Access ale cadrelor didactice pentru generarea de fonduri și promovarea *universităților* ca participanți la Open Science, dă uluitor dovadă că CS4 propune standarde contrare, sau mai degrabă standarde care defavorizează acest tip de publicații.

Întrucât Comisia propune utilizarea scorului AIS și limitarea la cvartilele Q1 și Q2 ale articolelor în vederea cuantificării numărului de citări pe care articolele le-au avut, limitarea numărului de articole APC aduce încă o notă prohibitivă la posibilitățile candidatului. În versiunea precedentă, Comisia justifică această impunere prin faptul că anumite publicații de tip APC ar funcționa într-un mod abuziv și non-științific. În varianta nouă a standardelor, nu mai există o justificare a acestei impuneri. Ar trebui indicat faptul că WoS (și alte baze de date de indexare) revizuieste și de-listează constant revistele detectate ca având practici necinstite, cum s-a întâmplat în martie 2023, când au fost de-listate 82 de reviste din WoS. În acest context, Comisia își atribuie *subiectiv și nejustificat* un rol pe care baza de date de indexare preferată,

WoS, deja îl îndeplinește cu o expertiză preponderent mai mare. Așadar, dacă o revistă de tip APC continuă să fie indexată de WoS, este nejustificată limitarea utilizării acesteia pentru îndeplinirea standardelor minimale. Un ultim punct legat de aceste articole este faptul că nu se consideră situațiile în care autorii nu plătesc o taxă, dar publică Open Access, cum ar fi situațiile în care autorul a fost invitat de revistă să publice Open Access, fără plata taxei, sau Universitatea de afiliere a autorului avea acorduri cu editoriale prin care li se permitea anual o cotă de publicare Open Access fără taxă. O astfel de situație încă ar clasifica articolul ca pur APC din definițiile indicate de Comisie. Trebuie menționat și faptul că există și alte baze de date de indexare a publicațiilor (i.e. SCOPUS, EBSCO, Google Scholar, SCIE, ProQuest) care au de asemenea standarde similare cu WoS. Lipsa acestora din lista scorurilor acordate publicațiilor la oricare dintre standardele propuse de Comisia CNATDCU nu este justificată.

Comisia a uitat complet că un evaluator academic trebuie să se vadă față de colegii din domeniu ca “primus inter pares” (primul între egali). Dimpotrivă, CS4 tratează comunitatea ca potențiali infractori deontologici. În observațiile făcute în dezbateră din 01.04.2024 și în luarea de poziție a Facultății postată pe edupedu.ro, s-a argumentat cu date statistice că aceste reguli nehibzuite vor destrăma Facultățile de Chimie existente și vor deturna orice interes în a opta pentru domeniul Chimie, încurajând reorientări către arii tematice apropiate (Știința Materialelor, Inginerie Chimică) ca un compromis profesional rezonabil.

3. Elaborarea standardelor minimale în Consiliul Național - excepție de neconstituționalitate

Solicităm re-elaborarea standardelor minimale necesare și obligatorii pentru domeniul Chimie de către **viitoarea** Comisie de Chimie constituită și funcționând în conformitate cu prevederile în vigoare ale Legii Învățământului Superior, nr. 199/2023, ca parte a Comisiei Naționale de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare. Actualul *Consiliu Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare*, prin intermediul Comisiei 4 Chimie, a cărei componență și funcționare se bazează pe textul abrogat al legii 1/2011 (excepția de neconstituționalitate semnalată și la punctul **16 din documentul 26772/22.03.2024**) reglementează pentru viitor, continuând să ignore majoritatea observațiilor primite, în continuare încălcând prevederi legale în vigoare, fapte ce au fost semnalate în cursul perioadei formale destinate dezbaterii publice (27.03.2024 - 20.05.2024), anterioară elaborării formei revizuite a standardelor minimale necesare și obligatorii pentru domeniul Chimie.

Peste toate acestea, faptul că va intra curând în funcție o nouă Comisie CNATDCU, noutate relevantă de componența sa net diferită de cea a Comisiei anterioare, conturează perspectiva continuării agendei fostei Comisii, printr-o activitate desfășurată, expusă foarte probabil unor nefaste presiuni externe. Este incorect și ilegal forțarea noii Comisii să joace după niște reguli care ele însele arată ca o răsturnare de situație față de regulile CNATDCU practicate pe o perioadă de timp relativ îndelungată. În aceeași măsură, dat fiind că această nouă Comisie de Chimie va intra în funcție, există cu o mare probabilitate posibilitatea ca o *nouă* propunere și dezbateră a standardelor minimale să fie abordată, aducând în așa mod o notă birocratică și de ineficiență care poate fi evitată prin *neschimbarea* standardelor actuale (care nu sunt defel ușoare) și îngăduirea unei decizii corecte de modificare a standardelor minimale pe viitor pentru nou-constituită și *legitimă* Comisie CNATDCU de Chimie. Chiar dacă noua Comisie ar trebui creditată, cu prezumția de bună credință, totuși, componența sa ridică unele întrebări: unii dintre membrii vechii organigrame prezenți în actuala propunere de Comisie au consimțit unanim la aprobarea criteriilor dezbătute în data de 01.04.2024 (președintele CS4 a anunțat consensul comisiei pentru propunerile făcute) și, mai nou, există măcar un membru al Comisiei nou-propuse care nu apare ca fiind cadru didactic titular. Se mai poate considera și faptul că standardele minimale actuale *nu* au împlinit zece ani de zile. Care este garanția că aceste standarde propuse de CS4, cu limitarea activității la 10 ani de zile, vor supraviețui unei perioade îndeajuns de lungi cât să poată permite candidaților să se conformeze cu succes? În ideea notei anterioare, mutația drastică de regulament nu apărea ca necesară din perspectiva Ministerului, știindu-se prea bine că mutațiile dese și dramatice ale regulilor, din mers, nu sunt dezirabile în instituții sănătoase.

4. Probleme fără răspuns

Noile reinterpretări propuse de CS4 după dezbateră publică din data de 01.04.2024 dezvăluie că CS4 a omis abordarea majorității celor 23 de argumente transmise prin intermediul documentului 26772/22.03.2024 depus la Ministerul Educației. Din acele argumente, CS4 a considerat și rezolvat **două** puncte:

- **punctul 12** - doctoranzii în stagiul ai candidaților spre abilitare și
- **punctul 18** - calificativele acordate tezelor de doctorat.

CS4 a rezolvat **parțial** și punctul **20**, prin eliminarea necesității de a coordona proiecte de către candidații spre abilitare care constau în cel puțin 5 membri de speța doctoranzi sau post-doctoranzi.

Punctele **14** (motivarea utilizării AIS) și **17** (motivarea neutilizării factorului de impact) au fost abordate doar în vederea înlăturării explicațiilor date de CS4 în documentul precedent, însă acele limitări sunt *neschimbate* în noile standarde propuse.

Referitor la declararea domeniului CHIMIE și a subdomeniilor (punctele **10** și **21**), CS4 a clarificat textul standardelor, însă a menținut aspectul înlăturării posibilității ca cercetătorii în domeniul CHIMIE să poată avea lucrări de cercetare viabile în domenii natural-conexe Chimiei (de exemplu, Știința Materialelor), dând astfel o lovitură fatală și virtuților interdisciplinarității. În Legea Învățământului Superior nr. 199/2023, Capitolul III, Art. 11, alin. (6), se prezintă că „...*este asigurată libertatea academică .. [și] .. dreptul tuturor membrilor comunității universitare de a se exprima liber, atât în mediul universitar, cât și în afara acestuia, în raport cu activitatea didactică, de cercetare sau de creație intelectuală, precum și cu orice alte activități vizând instituția de învățământ superior în cadrul căreia activează ...*”. Același aliniat definește libertatea academică a fi „... *libertatea de a învăța, preda și cerceta, fiecare dintre acestea presupunând libertatea de a gândi, de a pune sub semnul întrebării și de a împărtăși idei, în interiorul și în afara instituției de învățământ superior.*” Prin limitarea la activități de cercetare non-interdisciplinare, CS4 propune standarde care aduc o limitare gravă a libertății academice.

Din **23** de argumente care critica desconsiderarea activității didactice, limitarea libertății academice, discriminarea de gen sau condiții medicale, și impunerea unor standarde bazate doar pe cercetare, CS4 a rezolvat **două**, demonstrând astfel o agendă de malițiozitate și dispreț față de componenta didactică a mediului academic, o componentă care este integrală educației în România.

Adresăm rugămintea atât Ministrului Educației, Doamna Ligia DECA, cât și Secretarului de Stat – Direcția Generală Învățământ Universitar, Domnul Gigel PARASCHIV, în modul cel mai hotărât, să nu includă în Ordinul de Ministru propunerile recente venite de la Comisia de Chimie și să păstreze standardele deja existente publicate prin OM6129/20.12.2016. Ministrul și Ministerul nu pot risca acceptând forma propusă, discrepanța dintre criteriile minimale recent emise de Comisia de Chimie și cele formulate de celelalte Comisii constituindu-se într-un uriaș și injust defect.